

Znakowane czarne szlaki piesze w Województwie Świętokrzyskim

Szlak czarny Nowa Słupia – Góra Szczytniak (16,0 km)

Widokowy szlak łączący Nowa Słupię z najwyższym szczytem Pasma Jeleniowskiego. Możliwość podjęcia różnych wariantów wycieczki – połączenie ze szlakami: niebieskim, zielonym i czerwonym.

Przebieg: Nowa Słupia – Góra Chełmowa – Pokrzywianka Górna – Grzegorzowice Dwór – Grzegorzowice – Walsnów – Kunin – Skoszyn – Góra Szczytniak

Informacje praktyczne: na Górze Szczytniak połączenie ze szlakiem czerwonym do Gołoszyce 12,5 km i Paprocie 7,5 km lub Świętego Krzyża 12,5 km.

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Nowa Słupia – początek szlaku przy przystanku PKS w rynku. Znajduje się tu **Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego im. M. Radwana**. Muzeum zostało zbudowane na miejscu piecowiska z II w. n.e. To stanowisko archeologiczne złożone jest z 42 żużlowych kłoców jakie pozostały po piecach dymarskich. W pawilonie można zobaczyć również model dymarski, wytworzone przez hutników narzędzia oraz monety rzymskie. Ponadto na planszach i makietach przedstawiono starożytną technikę wydobywania rudy i wytopu z niej żelaza, historię i metody badań oraz inne ekspozycje związane z funkcjonowaniem ośrodka metalurgicznego. Co roku w sierpniu na terenie muzeum odbywa się impreza plenerowa - Dymarki Świętokrzyskie. Początek Drogi Królewskiej wiodącej na Święty Krzyż.

3,5 km Góra Chełmowa – wysokość 351 m n.p.m. To kopulaste wzniesienie porośnięte lasem mieszanym z udziałem modrzewia polskiego (ponad 200-letnie okazy). Na zboczach lessowe wąwozy. Na szczycie pomnik poświęcony Marianowi Raciborskiemu, który z gatunku modrzewia europejskiego wyodrębnił odmianę polską.

5,0 km Pokrzywianka Górna – wysokość 320 m n.p.m.

7,0 km Grzegorzowice Dwór

8,5 km Grzegorzowice – malowniczo położony na wzgórzu **kościół św. Jana Chrzciciela** to rotunda z dostawioną od wschodu półkolistą absydą w której znajduje się rozeta z czworolistnym przezroczem. Obecne prezbiterium pochodzi z okresu romańskiego, nawa dobudowana została natomiast w 1627 r. Wnętrze posiada wystrój barokowy z wyjątkiem XIV-wiecznej kamiennej chrzcielnicy. W parku podworskim cztery ok. 400-letnie dęby – pomniki przyrody oraz głębokie wąwozy lessowe.

10,0 km Wałsnów – wysokość 260 m n.p.m.

11,5 km Kunin – w parku przebudowany na szkołę dwór z pocz. XX wieku.

12,0 km Skoszyn

16,0 km Góra Szczytniak – wysokość 554 m m.n.p.m., znajduje się tu **rezerwat Szczytniak**, którego zadaniem jest ochrona zarastającego gołoborza zbudowanego z kambryjskich piaskowców oraz fragmentów starodrzewia jodłowo-bukowego o charakterze puszczańskim.

Szlak czarny Mrowina – Biały Brzeg (11,0 km)

Szlak przybliżający najciekawsze zakątki Przedborskiego parku Krajobrazowego.

Przebieg: Mrowina – Dobromierz – rezerwat stepowy „Murawy Dobromierskie”
– rezerwat leśny „Bukowa Góra” – Rączki – Biały Brzeg

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Mrowina – początek szlaku przy przystanku PKS.

3,0 km Dobromierz

5,0 km rezerwat stepowy „Murawy Dobromierskie” – ochroną objęte zostały zespoły kserotermiczne, zbiorowiska zaroślowe róż, tarniny i jałowca z milkiem wiosennym.

6,0 km rezerwat leśny „Bukowa Góra” – ochroną objęty tu został las liściasty o charakterze pierwotnym z drzewostanem bukowym w wieku 90-130 lat.

7,0 km Rączki – pozostałości parku dworskiego

11,0 km Biały Brzeg – koniec szlaku przy ośrodku wczasowym.

Szlak czarny Sołtyków PKP – Bliżyn PKP (11,0 km)

Szlak dojściowy z przystanku PKP do niebieskiego szlaku z Kuźniak do ogorzalego.

Przebieg: Sołtyków PKP – Mroczków – rezerwat „Ciechostowice” – Ubyszów - Bliżyn

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Sołtyków PKP – początek szlaku przy przystanku PKP

1,5 km Mroczków – pozostałości spiętrzenia wody poruszającej urządzenia dawnego wielkiego pieca. Drewniany kościół.

4,0 km rezerwat „Ciechostowice” – utworzony został w celu ochrony modrzewia polskiego osiągającego wys. 45 m i wiek ponad 300 lat.

8,0 km Ubyszów

11,0 km Bliżyn – koniec szlaku przy przystanku PKP

Szlak czarny Starachowice – Wykus (9,0 km)

Szlak prowadzący do „partyzanckiego” uroczyska Wykus, skąd istnieje możliwość dalszego wędrowania szlakami: zielonym w kierunku Skarżyska i niebieskim do Wąchocka lub Bodzentyna.

Przebieg: Starachowice – Polana Langiewicza - Wykus

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Starachowice – początek szlaku na dworcu PKS i przystanku PKP Starachowice Zachodnie na linii Skarżysko Kamienna – Ostrowiec Świętokrzyski

5,5 km Polana Langiewicza – według tradycji w czasie powstania styczniowego znajdował się na niej ćwiczebny obóz. Miejsce to upamiętnia żeliwna tablica – pomnik.

9,0 km Wykus – przy węźle szlaków obok kapliczki. Jest to uroczysko leśne położone w Lasach Siekierzyńskich. W l. 1943-44 mieściła się tu baza partyzancka oddziałów „Ponurego”. Jesienią 1943 r. rozegrało się tutaj kilka zaciętych walk z Niemcami, po których pozostały liczne mogiły. Na miejscu dawnego obozowiska znajduje się kapliczka z obrazem Matki Bożej z Wykusu, patronki Świętokrzyskich Zgrupowań AK. Wykus objęty jest ponadto ochroną rezerwatową ze względu na zachowane tu fragmenty lasów i borów mieszanych o charakterze naturalnym.

Szlak czarny Suchedniów PKP – rezerwat „Dalejów” (8,0 km)

Szlak dojściowy do szlaku zielonego prowadzącego przez rozległe kompleksy leśne Puszczy Świętokrzyskiej.

Przebieg: Suchedniów PKP – Rezerwat „Dalejów”

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Suchedniów PKP – początek szlaku przy dworcu PKP. Suchedniów to miasteczko posiadające oryginalny **układ przestrzenny**, zaprojektowany przez samego Stanisława Staszica. Brak w nim rynku (placu centralnego), a ulice przecinają się pod kątem prostym. Układ taki miał nawiązywać do XIX-wiecznych założeń przemysłowych Europy Zachodniej. **Kościół parafialny św. Andrzeja Apostoła** – jego początki sięgają 1758 r., kiedy to powstał jako ośmioboczna kaplica nakryta kopułą z latarnią. Powiększony został w 1852 r. wg projektu Henryka Marconiego. We wnętrzu

wczesnobarokowy ołtarz boczny oraz chorągiew powstańcza z 1863 r.

8,0 km Rezerwat „Dalejów” - w rezerwacie ochronie podlegają wielogatunkowe drzewostany o charakterze naturalnym, które tworzą głównie jodła i modrzew polski w wieku 80-150 lat. Koniec szlaku czarnego. Stąd dalej można wędrować szlakiem zielonym do Zagnańska (18 km), Bliżyna (7,5 km) bądź szlakiem zielonym a dalej czerwonym do Łącznej (11km) lub Odrowążka (12 km).

Szlak czarny Piekoszów PKP – Zgórskie Góry (7,0 km)

Szlak dojściowy do szlaku niebieskiego Chęciny – Łagów.

Przebieg: Piekoszów PKP – Zgórskie Góry

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Piekoszów PKP – początek przy przystanku PKP na linii Kielce – Częstochowa. Najcenniejszym zabytkiem miejscowości jest Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia. Budowę dzisiejszej świątyni i rozpoczęto w 1807 r. według projektu Marconiego. W ołtarzu głównym widnieje obraz Najświętszej Marii Panny, która w dniu Wniebowstąpienia w 1705 r. „krwawymi łzami płakała”. Rok później wizerunek uznano za cudowny. W dn. 8.09.1968 r. kardynał Stefan Wyszyński dokonał jego koronacji. We wnętrzu warto zwrócić uwagę na wyposażenie przeniesione ze starej gotyckiej świątyni: krucyfiks koło ambony i obraz Jezusa rozdzierającego własny bok i serce.

7,0 km Zgórskie Góry - wysokość 370 m n.p.m. W tym miejscu znajduje się połączenie ze szlakiem niebieskim Chęciny – Łagów.

Szlak czarny Wólka Plebańska PKP – rezerwat „Skalki Piekło pod Niekłaniem” (7,0 km)

Szlak dojściowy do szlaku niebieskiego Kuźniaki – Pogorzale.

Przebieg: Wólka Plebańska PKP – Niekłań Wielki – rezerwat „Skalki Piekło pod Niekłaniem”

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Wólka Plebańska PKP – początek szlaku przy przystanku PKP na linii Skarżysko Kamienna - Końskie

2,5 km Niekłań Wielki – pozostałości po XIX-wiecznej pudlingarni: staw w parku krajobrazowym z I poł. XIX w., ruiny dworu z pocz. XX. w. Po drugiej stronie rzeki kościół z ok. 1800 r. W lesie pozostałości po kopalni żelaza z lat pięćdziesiątych XX.

7,0 km rezerwat „Skalki Piekło pod Niekłaniem” - rezerwat geologiczny oddalony o ok. 5 km od Niekłania. Stanowią go osobliwe skalki wypreparowane w piaskowcu triasowym (kazalnice, grzyby, kominy, okręt, sfinks) ciągnące się o dł. ok. 1 km, a wysokość ich dochodzi do 8 m. Osobliwością rezerwatu jest także niepozorna roślina, paproć – zanokcica północna, będąca reliktem epoki lodowcowej.

Szlak czarny Oblęgorek – Góra Barania (2,5 km)

Szlak dojściowy do szlaku czerwonego Gołoszyce – Kuźniaki.

Przebieg: Oblęgorek PKS – Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku – Góra Barania

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Oblęgorek PKS – początek szlaku przy przystanku PKS przy alei lipowej i szkole.

0,9 km Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku – znajduje się w Pałacyku przekazanym pisarzowi przez społeczeństwo w 1900 roku z okazji jubileuszu jego pracy pisarskiej. Obecnie możemy w nim oglądać ekspozycję wewnątrz, będącą prawie w takim stanie jak za życia pisarza oraz wystawę obrazującą jego życie i

twórczość. W otaczającym pałacyk parku rosną piękne dęby, lipy, klony, platany i objęte całkowitą ochroną cisy.

2,5 km Góra Barania – rezerwat leśny chroniący wielogatunkowe naturalne zbiorowisko leśne z licznymi stanowiskami bluszczu pospolitego, malownicze wąwozy lessowe. Koniec szlaku ok. 100 m przed szczytem przy szlaku czerwonym, którym można powędrować do Kuźniak (10,5 km), bądź Porzecza (4 km) i Miedzianej Góry (7,5 km).

Szlak czarny Kamień Michniowski – Barbarka (2,0 km)

Szlak doprowadzający od szlaku Berezów PKP – Suchedniów PKP do jednego z najpiękniejszych punktów widokowych w Górach Świętokrzyskich. Przy drodze wiata turystyczna i kapliczka św. Barbary, patronki górników.

Szlak czarny Nietulisko Fabryczne – Nietulisko Duże (2,0 km)

Szlak łączący zabytkowe pozostałości walcowni ze szlakiem niebieskim Pętrowice – Święty Krzyż.

Ruiny zakładu metalurgicznego - w miejscowości Nietulisko znajdowało się ostatnie ogniwo „Kombinatu Kamiennej”, tj. ciągu zakładów nad Kamienną, produkujących wyroby z żelaza, począwszy od topienia rudy. Do tej pory zachowały się monumentalne ruiny (o założeniu klasycystyczno-palacowym) walcowni z lat 1834-35, budynki osiedla mieszkaniowego, budynek administracyjny, część ogrodzenia, przepusty, most na kanale roboczym i resztki śluzu na Świślinie z ustawionymi parami monolitowych półkolumn dorynckich.

Szlak czarny Kielce Aleja na Stadion – stok narciarski przy skoczni (2,0 km)

Szlak dojściowy od przystanków komunikacji miejskiej do szlaku niebieskiego Chęciny – Łagów. Prowadzi przez leśne tereny rekreacyjno-wypoczynkowe na dawna skocznię narciarską na Górze Pierścienicy. Zimą funkcjonuje tutaj wycia narciarski.